

Welcome to Phuket Data :: คำยืมในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

๒.๓.๒ ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตคำยืม

อนันต์ อารีย์พงศ์

ภูมิหลังคำยืม

สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกตระกูล ภาษาท้องถิ่นเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาวิจัยเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาเผยแพร่ เพื่อประโยชน์ต่ออนุชนรุ่นหลังต่อไป

วัฒนธรรมภาษาไทยถิ่นภูเก็ตมีหลายหลากมากคำ บางเกิดจากวัฒนธรรมภาษาอื่นอันเป็นมรดกภาษาของกลุ่มชนนั้น ๆ แต่ละกลุ่มนิยมใช้คำยืมจากภาษาอื่น ซึ่งอาจเป็นคำยืมโดยตรงจากภาษานั้นหรือคำยืมมาจากภาษาอื่นอีกทอดหนึ่ง

นับตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี จนถึงต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในภาคใต้เป็นจำนวนมาก ทั้งบริเวณฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก จึงเป็นเหตุให้คำภาษาจีนและวัฒนธรรมอื่น ๆ ของจีนเข้ามาปะปนในภาคใต้

ชาวจีนได้อพยพเข้ามาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบอาชีพค้าขายและทำเหมืองแร่ ชาวจีนเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮกเกี้ยน รองลงมาก็เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว และ กวางตุ้ง ไหหล้า ในส่วนของภาษาจีนถือได้ว่า ภาษาจีนฮกเกี้ยนเป็นภาษาสำคัญที่ใช้มากกว่าภาษาจีนท้องถิ่นอื่น ชาวจีนฮกเกี้ยนที่อพยพเข้ามาในจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่มักอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียมาก่อน และได้รับเอาวัฒนธรรมทางภาษาที่หลายหลากมาเผยแพร่ในจังหวัดภูเก็ต เช่น ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ และมีภาษาอื่นปนอยู่ด้วย

โรงเรียนสอนภาษาจีนในจังหวัดภูเก็ต ครูสอนให้อ่านออกเสียงภาษาจีนกลาง(แมนดาริน) คำแปลเป็นภาษาจีนฮกเกี้ยน หรือควบด้วยภาษาไทยกลาง(ภาษาถิ่นกรุงเทพฯ) ตามแต่ภูมิความรู้ของครูผู้สอนย เมื่อคนจีนต่างภาษาถิ่นกำเนิดสนทนากันมักใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนเป็นสื่อกลาง ยกเว้นคนจีนในกลุ่มภาษาท้องถิ่นกำเนิดเดียวกัน จึงใช้ภาษาท้องถิ่นกำเนิดของตนเอง

นักเรียนที่ผ่านการศึกษาจากโรงเรียนสอนภาษาจีน จึงสามารถเรียนรู้ได้หลายภาษา นำไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้ คือ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่นภาคใต้ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกลาง ภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาจีนถิ่นกำเนิดบรรพชน แต่ถ้าบิดามารดาต่างกันภาษาถิ่นกำเนิด บุตรธิดาก็จะเรียนรู้เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งภาษา เช่น บิดามารดามีภาษาจีนถิ่นกำเนิดเป็นภาษาจีนแคะกับภาษาจีนกวางตุ้ง เป็นต้น ในอดีตคำภาษาไทยถิ่นภูเก็ตที่เป็นคำยืมภาษาจีน มีคำศัพท์และสำเนียงจีนฮกเกี้ยนปนอยู่เกือบทุกประโยค ทั้งผู้พูดภายในและนอกชุมชนชาวจีน

คำศัพท์ในภาษาจีนถิ่นเดิมที่ชาวจีนฮกเกี้ยนใช้พูดกันนั้นย่อมชัดเจนดี แต่ก็อาจแปลงเสียงเพี้ยนไปบ้าง เมื่อประกอบเป็นคำภาษาถิ่นไทยได้ เนื่องจากท้องถิ่นกำเนิดเดิมในมณฑลฮกเกี้ยนมีอาณาเขตกว้างขวางมาก ภาษาถิ่นฮกเกี้ยนจึงแตกต่างกันในแต่ละอำเภอ เช่น คำว่า หนู อาจออกเสียงเป็น ตู ตี หรือ ต้อย หรือคำว่าปลาหากออกเสียงแล้วอาจเป็นคำแสลงหุ้ในภาษาไทย เป็นต้น

ชาวจีนฮกเกี้ยนเมื่อแปลงเสียงคำยืมที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษามลายู หรือภาษาอังกฤษ เป็นต้น ปรากฏว่าเพี้ยนไปจากภาษาเดิมมาก เนื่องจากชาวจีนฮกเกี้ยนรุ่นก่อน ๆ ที่ไม่ได้เรียนพูดภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ จะพูดออกเสียงคำควบกล้ำไม่ได้ แม้กระทั่งออกเสียงพยัญชนะไทยบางตัวก็ไม่ได้ เช่น ด-เด็ก หรือ ร-เรือ เสียงที่เปล่งออกมาเป็น ล-ลิง เป็นต้น

ด้วยสำเนียงจีนฮกเกี้ยนที่พูดกันแพร่หลายในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเพี้ยนไปจากภาษาเดิม ต่อมาคำศัพท์เหล่านั้นได้แพร่หลายกลายเป็นคำภาษาถิ่นภูเก็ต

ภาษาถิ่นภูเก็ตจึงเป็นภาษาไทยใต้ที่มีเอกลักษณ์โดยเฉพาะซึ่งไม่เหมือนใครมีและไม่มีใครเหมือน.

ย คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน

ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ภูมิวัฒนธรรมภาคใต้กำเนิดรากฐานแห่งความดี ความงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความเหมาะสม เป็นสื่อกลางแสดงความคิดเห็นภูมิธรรมจากใจ ภาษาท้องถิ่นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป มีการสืบทอดต่อกันมา ซึ่งวัฒนธรรมในวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งไม่หยุดนิ่ง มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงและมีกระแสการปรับตัวเองให้เหมาะสมอยู่เสมอ

คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้มีอยู่มากมาย ณ ที่นี้ขอนำเสนอภาษาไทยถิ่นใต้บางส่วนที่เป็นคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ซึ่งยืมมาจากคำศัพท์ภาษาอื่นอีกทอดหนึ่ง คือคำศัพท์ที่มาจากภาษามลายู หรือภาษาอังกฤษ เป็นต้น

คำศัพท์เหล่านั้น อาจจำแนกได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ กลุ่มคำศัพท์ที่นิยมแพร่หลายเป็นภาษาถิ่นใต้ และกลุ่มคำศัพท์ที่ไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก ดังต่อไปนี้

กลุ่มคำยืมภาษามลายู เช่น

คำมลายูย คำถิ่นใต้ย ความหมาย

Janjiย ย ย ย ชันชีย ย ย ย ย ย ย สัญญา,นัดหมาย

Bawangย ย บาหวังย ย ย ย ย ย หัวหอมใหญ่,

Nanasย ย ย หย่านดย ย ย ย ย ย สับปะรด

Kepekย ย ย ย ย ย ย ย ย ก่าเป๊ะ(เป๊ะ)ย ย ภาชนะตักน้ำจากบ่อ

ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ๙ ล ๙

กลุ่มคำยืมภาษาอังกฤษสำเนียงจีนฮกเกี้ยน เช่น

คำอังกฤษย คำถิ่นใต้ย ย ย ย ย ความหมาย

Tryย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ทดลองดู,ทดสอบดู

Spannerย ย สปันหนาย ย ย ย ย ย ย ย ย ย กุญแจปากตายหรือกุญแจเลื่อน

Cherootย ย จูดูดย ย ย ย ย ย ย ย ย ย นูหรือมวนโตมวน

ด้วยใบพืช คลาย

ซีการ์

Opiumย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ยาฝิ่น

Surveyย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เตรีวระเวนไปรอบ ๆ

Texiyย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เด็กชีย ย ย ย ย ย รถสามล้อรับจ้าง

Motor carย ย มอตอกาย ย ย รถยนต์

Lorryย ย ย ย ย ย ย ล้อหลี้ย ย ย ย ย ย รถบรรทุก

Commissionย ย ก่าเขียนย ย ย ค่านายหน้า

Coffeeย ย ย ย ย ย ย โกปีย ย ย ย ย ย ย ย กาแฟ

Godownย ย หง่ลั้ง,โก่ลั้ง ย กูดัง,โก่ดั่ง

ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ๙ ล ๙

กลุ่มคำยืมภาษามลายูสำเนียงจีนฮกเกี้ยน เช่น

คำมลายูย คำถิ่นใต้ย ความหมาย

Tolong,ย ย โตหลง,ย ย ขอความกรุณา,

Tulongย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย โตหลง ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย สงเคราะห์,ช่วย

Tabekย ย ย ย ตาเบะย ย ย ย ย ย ย ย ย ย วันทยาหัตถ์

Pasarย ย ย ย ย ย ย ย บ้านชานย ย ย ย ย ย ย ย ตลาดสด

Dobiyย ย ย ย ย ย ย ย ย โดบีย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ร้านซักรีด

Lelongย ย ย ย ย เหลล่องย ย ย ย ย ย ย ย เลหลัง

Kopiyย ย ย ย ย ย ย ย โกปีย ย ย ย ย ย ย ย ย กาแฟ

KuehTalamย ย โถยตาลาม ย ตะโก้ใบเตยย หรือขนมถาด

Sutongย ย ย เชิวตงย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ปลาหมึก

Rotiyย ย ย ย ย ย ย ย โหลตี้ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ขนมปัง

Sambal,(Sambar) ย ย บายย ย ย ย ย ย ย ย ย น้ำพริกสูตรมลายู

Ceylonย ย ย ย เสล่อง,ย ย ย ย ชาฝรั่ง,ชาซีลอน,

กลุ่มคำยืมภาษาอังกฤษและอื่น ๆ

คำภาษาอื่นย ย ถิ่นไทย ย ย ความหมาย

Ice-creamy ย ย ย ย เกี่ยวดหลังย ย ย ย ย ย ไอศกรีมย ย ย ย ย ย ย ย ย

Slide ruleย ย ย ย ย ย เกี่วตั้งโต๊ะย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

Headย ย

Hoistย ย

Latexย ย ย ย หนึ่จู้ย ย ย ย พาราเพลท

Macaroniy ย ย ย ย ย ย คังชิมหูนย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

Ping-pongy ย ย ย ย ย ย บึงบองย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

Table Tennisย ย พะบึงบองย ย

Price Currentย ย หังเจง,หังเซ่งย ย ราคาตลาด

Toffeeย ย

P^aoย ย

๙ ล ๙ลักษณะการใช้คำภาษาดินกเกิด

ภาษาจีนสำเนียงชาวจีนฮกเกี้ยน เข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาดินกเกิดมากที่สุด แต่ก็เป็นเพียงอิทธิพลในระดับคำเท่านั้น กล่าวคือ เป็นการยืมคำแต่อย่างเดียว โดยการแทรกคำแทนคำไทยถิ่นใต้ในประโยคย ไม่ใช่แทนคำทั้งประโยคย หากใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนทั้งประโยค ก็ไม่ใช่ภาษาดินกเกิดย แต่เป็นคำจีนที่ใช้เป็นสื่อสนทนาระหว่างคนจีนด้วยกัน

ย คำดินกเกิดที่แทรกด้วยคำจีนฮกเกี้ยน มีลักษณะการใช้คำประสมในประโยคหลากหลายเป็นภาษาดินกเกิดโดยเอกลักษณ์เฉพาะไม่เหมือนภาษาดินกเกิดไทยจังหวัดอื่น การสร้างคำประสมและประโยค

การสร้างคำประสม

คำจีนฮกเกี้ยนย คำดินกเกิดย ย ย ย ย ย ย คำกรุงเทพฯ

ย เต็งย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เต็ง,เหล็กโคนย ย

ย ตะปูย ย

ย โฮยจิดย ย ย ย ย ย ย ย ย ย โฮยจิด,เหล็กไฟย ย

ย หี่ไหลย ย ย ย ย ย ย ย ย ย หี่ไหล,ฝี่ในท้องย ย

ย ล้อห้อยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ล้อห้อย,รถล้อห้อยย ย

ย เด็กสี่ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เด็กสี่,รถเด็กสี่ย ย

ย โฮยเหลี่ยวย ย ย ย ย ย ย ย ย ย โฮยเหลี่ยวย ย

ย ขอเตยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ขอเตยย ย

ย หุงหนึ่เตยย ย ย ย ย ย ย ย ย หุงหนึ่เตยย ย

ย โต๊ะป๋อยย ย ย ย ย ย ย ย ย โต๊ะป๋อย,ผ้ารำย ย

ย เจาหุยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เจาหุยย ย

ย กอเจี้ยนหุยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย กอเจี้ยนหุยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย หยิวหุย(เงิน)ย ย ย ย ย ย ย ย หยิวหุยย ย

ย เชิวตง(มลายู)ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เชิวตงย ย

ย เบี้ยะเต็งย ย ย ย ย ย ย ย ย ย เบี้ยะเต็งย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย กิมลั่วหุยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย กิมลั่วหุยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย ๙๑๙

การสร้างประโยค

ย คำดินกเกิดย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย คำถิ่นไทยย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย คำกรุงเทพฯ

ย ชาวหวากินแล้วย ย ย ชาวฉานกินแล้วย ย ย ฉานกินแล้วย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย โกปีซึ่งหนึ่งจอกย ย ย โกปีเอ็นหนึ่งจอกย ย ย กาแฟเอ็นหนึ่งแก้วย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย พอหว่าไปถึงลงเจ้าป้อเลยย พอฉานไปถึงลงหนามเลยย พอฉันไปถึงลงสนามเลย

ย อี้เจี้ย่ย ชาวหวายย ย ย ย ย ย ย ย ย ย แก่เลี้ยงชาวฉานย ย เขาเลี้ยงชาวฉาน

ย ขอหลู่เอี้ย่นจ้งย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย นั้บเพลตณโก้งจ้งย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย

ย ชั้บปาเกไปย ย ย ย ชั้บรดสวนตัวไปย ย ชั้บรดสวนตัวไปย ย ย

ตาหลายแลย ย ย ย ลองแลย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ย ทดลองดู
ตาหันล่อหลี่ไ่ว่ ย ย ย ย ย ย ห้ามรถล่อหลี่ไ่ว่ ย ย ย ย ห้ามรถบรรทุกไ่ว่
บ้านตุ้ยบีนว่างย ย ย ย บ้านปละโนว่างย ย บ้านตรงข้ามว่างย
น้ำจួយตีเต็มย ย ย ย ย ย บอเก็บน้ำเต็มย ย อ่างเก็บน้ำเต็มย ย
อิวเจียโก้ยหรอย ย ย เจียโก้ยหรอยย ย ย ป่าทองโก้อรอย
เสื่อนี้กำลังสี่เกีย ย ย เสื่อนี้กำลังนิยม ย ย เสื่อนี้ติดแพชั่น
เจียข่ารถถีบย ย ย ย ย ย ย ขาดังรถถีบย ย ย ย ย ย ย ขาดังรถจักรยาน
อี่เป็นคนตงหอย ย ย ย แกเป็นคนชื้อย ย ย ย เขาเป็นคนชื้อตรง
หลูหลองบั้งรถพองย ย ย ตนพลอยรถจ้ง ย ย คุณอาศัยรถ๒แถวย ย ย ย ย ย ย ย ย ย
คนยังดั่งกินหลี่เส็กย ย ย คนยังเบี่ยกินพวดย ย คนมีเงินกินดอกเบี่ย
ย ย ย ย ย ย ฯลฯ

ย
ย ย ย ย ย ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ประกอบด้วยปัจจัยทางภูมิฐาน
กาลฐานและมนุษย์ฐานเป็นสื่อกลางแสดงความคิดเห็นภูมิธรรมจากใจ เป็นภาษาท้องถิ่นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป
มีการสืบทอดต่อกันมาซึ่งพลวัตวัฒนธรรมในวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงและมีกระแสดการปรับตัวเองให้เหมาะสมอยู่เสมอ

ย ย ย ย ย ย คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นภูเก็ตมีอยู่จำนวนมากที่หายเลือนรางไปจากความทรงจำตามกาลเวลา.

ย